

ŽIVINE NE PROIZVAJAMO, AMPAK...

Lepotice in lepotci na štirih nogah

Komaj sem stopil na razstaviščno ploščad pri zadružnem domu Barja, me je poučil znanec iz Iške vasi, da v Ljubljani že štirinajst let ni bilo razstave govedi lisaste pasme. Toliko časa, je kritično pristavil, kot smo mačehovsko gledali na kmetijstvo in živinorejo. Če je ta razstava goveda lisaste pasme, konj, ovce in kmetijskih strojev začetek novega razmerja do poljedelstva in živinoreje, bo resnično pomemben dogodek.

Kaj naj še pridamo k spoznanjem kmeta iz Iške vasi. Kmeta, ki bi ga morali pisati z veliko začetnico, v današnjem boju za hrano.

Prav gotovo to, da tokrat niso bili osamljeni, ampak so razstavi, na kateri so sodelovale KZ Ljubljana, KZ Medvode, KZ Vrhnika in Emona kooperacija s svojimi kooperanti in je potekala pod pokroviteljstvom našega izvršnega sveta, organizaciji Kmetijskega zavoda Ljubljana ter s pomočjo Živinorejske skupnosti Slovenije in ljubljanskih občin, prisostvovali tudi predsednica mestne skupščine Tina Tomlje, najvišji predstavniki skupščinskega in političnega življenja naše in drugih sodelujočih občin ter mnogi strokovnjaki in kmetje.

Prav posebno velja pohvaliti mlade. Iz KS Barje, ki so se vključili v program spremljevalnih prireditev in srednješolci gostinsko-turistične smeri, ki so naravoslovni dan izkoristili za ogled živine.

In še ena misel o kmetih ter njihovem delu: nikdar ne smemo pozabiti, da na polju pridelujejo in v hlevu gojijo. Proizvajamo le v tovarnah. In, ker za vsako sadiko in rastlino, storijo mnogo gibov vsega telesa, za vsako žival pa živijo svoje drugo življenje, so tako željni in veseli, če lahko svoje uspehe – in pospeševalcev – predstavijo javnosti.

Uvrstitev živine iz naše občine:

KRAVE naslednjih lastnikov: 1. Ivan Oven, Dobrova 39, 2. Pavel Maček Šentjošt, NAJBOLJŠO KRAVJO DRUŽINO so pripeljali Gabrovškovi s Šentjošta 28, najboljšo telico je predstavil Franc Oblak Šentjošt 42, drugo mesto pa je zasedla telica Janeza Mraka s Plešivice. Boljše so bile ovce Alojza Trobca s Setnika 20, med žrebce, žrebci in konji pa so si razdelili najboljša mesta: enoletna žrebica last Mira Kavčnika iz Notranjih Gor 34, dvoletna žrebica last Jožeta Pavliča z Bresta 4, triletna žrebica »Irena« last Vinka Terčka in kobila »Cica« Jožeta Škulja iz Iške vasi. Med žrebci je bil najboljši plemenjak Irak Vulkan Franca Vidmarja iz Črne vasi 197. To je seveda le živina iz TZO Vič in niso navedene pri vsej živini generalne uvrstitve na razstavi.

S Šentjošta 28 so Ivan, Julijana, Marta, Ema, Marija in Janez pripeljali šest goved. V hlevu jih je ostalo še petnajst. Ker so se predstavili vsi, so bili deležni posebnega odobravanja gledalcev. Predsednica IS Moste-Polje Gabrijela Jelen in direktor KZ Ljubljana Jože Tanko sta prav rada pristopila k njihovi spominski fotografiji.

Ovce so predstavili člani ovčarske skupnosti OVČAR Golo in Alojz Trobec s Setnika 20. Ob skromnih začetkih ovčereje v teh dveh krajih napovedujejo razrast te živinorejske panoge tudi po drugih vaseh naše občine. Na Golem dajejo prednost mleku in siru, na Setniku pa mesu in volni.

Jože Škul iz Iške vasi je pripeljal eno od najlepših kobil. Predsednik IS Joško Vučemilo in ocenjevalna komisija za konje so ugotovili, da postaja Barje spet eno od središč slovenske konjereje. To pa je v vseh pogledih v prid naši gospodarski stabilizaciji.

Živinorejska razstava na Barju je bila tudi priložnost, da nekateri kmetje predstavijo najmodnejše stroje, s katerimi v sodelovanju s kmetijsko zemljiško skupnostjo čistijo barjanske jarke. Traktor SAME Lj 91-83 je trenutno najmočnejši tovrstni traktor (sestavljen v Avtomontazi) v lasti kmeta. Jurkač je moral spomladi žal precej »počivati« zaradi pomanjkanja goriva. Vendar, tudi hrana je gorivo.

LJUBLJANA 2000

Brezovica skokovito raste

Kakšno bo katero od večjih naselij v občini Vič-Rudnik čez 18 let in še kasneje, je odvisno od tega za kakšen razvoj se bomo v Ljubljani odločili in seveda tudi od tega koliko se bomo tega načrta tudi držali oziroma koliko se ga bomo zmožni držati. Seveda lahko pride tudi še potem do posameznih sprememb pri manjših naseljih zaradi takšnih ali drugačnih vplivov in posebnih okoliščin.

Brezovica je imela tako leta 1961 3018 prebivalcev, deset let kasneje 3452 in lani kar 4389. Odstotek rasti je bil – posebej v zadnjih desetih letih – izredno velik zaradi pozidav in če bo šlo tako dalje, bo na pragu drugega tisočletja imela Brezovica okoli 6.500 prebivalcev. Odvisno od stopnje zazidave: lahko nekaj manj ali nekaj več. Število gospodinjstev je bilo na Brezovici pred 11 leti 926, leta 2000 pa bo 2092 gospodinjstev namesto današnjih 1272. Takšen skokovit porast v primerjavi s porastom prebivalstva gre predvsem na račun boljšega stanovanjskega standarda, ko računamo v Ljubljani na manjšo stanovanjsko stisko in bo torej manj družin v skupnem gospodinjstvu. Tu gre za ločevanje generacij, ki sedaj živijo skupaj.

Stanovanja so gradili v zadnjih desetih letih na Brezovici s pospešenim tempom in so jih sezidali 350. Tako je na Brezovici v desetih letih tretjina več stanovanj.

Do kakšnega števila prebivalcev se lahko Brezovica povečuje? To je odvisno od usmeritve Ljubljane. Ocene se gibljejo neke med 5000 prebivalci v tej coni, do celo 7500. Kljub takšnemu porastu pa bi bil delež Brezovice v prebivalstvu celotne ljubljanske regije še vedno največ 0,9 odstotka. Res pa je, da bi se ta delež povečal, saj danes Brezovčani predstavljajo le 0,769 odstotka prebivalstva ljubljanske regije. Od števila prebivalstva pa od drugačnega razvoja Ljubljane je tudi odvisno ali bo na Brezovici nekaj več kot 400 delovnih mest ali jih bo malo manj kot 600. V prvem primeru koncentriranega razvoja bi se število delovnih mest povečalo le za malenkost, nekaj deset, v primeru sinteznega modela pa bo to povečanje celo do 70 odstotkov. V primeru povsem dekoncentriranega razvoja pa bi bilo povečanje skoraj za enkrat v primerjavi z danes, ko je delovnih mest na Brezovici nekaj več kot 300. V bazičnih dejavnostih naj bi približno tretjina današnjih delovnih mest tudi ostala, razvoj pa naj bi šel predvsem na razvoj delovnih mest na področju servisne dejavnosti občinskega in še bolj lokalnega pomena.

V vsakem primeru pa je jasno, da bo doživela Brezovica razvoj, ali bo večji ali manjši pa je odvisno od tega kako se bomo odločili za to vsi v Ljubljani, z Brezovčani skupaj.

MILOVAN DIMITRIČ

MLADIH NI BLIZU

Stičišče za vse dni

Obeležje NOB Brezovica, kot ga je jedrnateno imenoval projektant, bo zrastle s pomočjo krajevnih skupnosti Brezovica, Kozarje in Dobrova, občinskega odbora ZZB NOV in denarnim ter delovnim prispevkom starejših borcev in aktivistov ter nekaterih posebno prizadevnih kmetov.

Obeležje NOB Brezovica bo pravzaprav prijetna brunarica pri Gorjančevem križu pod 580 m visokim Gradiščem. Zemljišče je prispeval lastnik gostilne pri Gorjancu, les so (proti majhni odškodnini) dali Gozdno gospodarstvo Ljubljana, gozdni obrat Vrhnika in Biotehnična fakulteta. To so nekateri skopi podatki o tem nastajajočem obeležju.

»Obeležje NOB Brezovica bo oddolžitev aktivistom in borcem, ki so delovali na tem območju in združevali mnoge partizanske, kurirske in aktivistične poti in niti med Notranjsko, Dobrovsko in Dolomitsko aktivnostjo NOV. Spominjalo bo tudi na junaška dejanja borcev in aktivistov ter žrtev, ki so jih tu morili belogardisti, domobranci in črna roka. Želim, da mladi ne bi nikdar pozabili naše borbe za narodno in socialno osvoboditev, naše revolucije, ki je potekala tudi na našem območju. Obeležje: kletni prostor 4 krat 6 metrov in enako velika soba iz brun bo omogočala srečevanje borcev in aktivistov iz navedenih krajevnih skupnosti, predvsem pa njihovo pogostejše snidenje z mladimi,« je o uredništvu dolgoletne po-

bude spregovorila aktivistka Zofi Frank.

Ob zvezkih, v katerih je zapisana kronika dogovarjanja, sklepanja in poteka del ter finančni pokazatelji gradnje obeležja NOB Brezovica je Martin Selan st. nanizal naslednje zanimivosti.

»Z 90 tisoč dinarji smo se lotili te naložbe. Nadvse skrbno obrnemo vsak dinar. Prevladuje prostovoljno delo. S polaganjem betonske plošče smo opravili 1042 prostovoljnih delovnih ur. Najtežji je bil dovoz gradiva. Gradbišče je kakih sto metrov pod vrhom Gradišča in do njega vodi strma pot, ki jo zmorejo le traktorji. Kmetje Anton Bokavšek, Peter Skodlar in Slavko Češnovar so se izkazali in lahko bi bili vzorniki mnogim krajanom, ki sicer veliko govorijo o delu, v naši samoupravni socialistični družbi, na delovne akcije pa jih ni.

Pri gradnji bi si želeli predvsem več mladih rok. Okrog 300 metrov od gradbišča je npr. studenček, poimenovali smo ga Partizanski studenček, pa iz njega lahko vozimo vodo le tako, da samokolnico navežemo na vrv in jo potegnemo do delovišča. Mnogo takih zanimivosti bi še lahko našel. O vsem delu pripravljam fotokroniko. Upam, da jo bom za občinski praznik prihodnje leto lahko zaključil in vanjo potem nizal le še fotografije obiskovalcev muzejske zbirke. Vključili bomo gradivo, ki je sedaj ločeno po krajevni skupnosti Brezovica, Dobrova in Kozarje.«

S. J.